

Список літератури:

1. Постанова КМУ № 786 «Про Методику розрахунку орендної плати за державне майно та пропозиції її розподілу» від 04.10.1995р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/786-95-п/page>.
2. Закон України від 28.12.2014р. № 80-VIII «Про Державний бюджет України на 2015 рік» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80-19/page>.
3. Закон України № 2269-XII «Про оренду державного та комунального майна» від 10.04.1992р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2269-12>.
4. Наказ Державного казначейства України № 114 «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ» від 10.12.1999р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://agrosoft.com.ua/articles.php?article_id=55.
5. Закон України № 2755-IV «Податковий кодекс України» від 02.12.2010р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

РОЛЬ ПЕРВИННИХ ДОКУМЕНТІВ У СКЛАДАННІ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

*Шишкова Н.Л., к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту,
Іванюха Н.В., магістрант кафедри обліку і аудиту,
Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»,
м. Дніпропетровськ, Україна*

Оскільки найбільш важливою інформаційною системою організації є система бухгалтерського обліку та звітності, це дозволяє отримати релевантну економічну інформацію про суб'єкт господарювання, доступну для користувачів. Під звітністю в широкому сенсі мається на увазі сукупність всіх облікових записів, що дозволяє простежити господарську діяльність організації. У більш вузькому сенсі звітність являє собою систему таблиць, що відображають зведені дані, за якими можна судити про фінансово-господарський стан організації та ефективності її діяльності.

При цьому інформаційна обліково-аналітична система на вході має первинні документи. Визначення поняття «первинний документ» наведено у таблиці:

Первинне спостереження в бухгалтерському обліку провадиться з метою дістати доказ про здійснення господарського факту та систематизації інформації про нього. У процесі спостереження за хронологічним методом фіксують дані про господарські факти на матеріальному носії інформації - документі.

У бухгалтерських документах зазначаються всі відомості, необхідні для економічної та юридичної характеристики зафіксованих на них господарських фактів, - явищ або процесів, та наступних бухгалтерських процедур: реєстрації, узагальнення, класифікації, систематизації, контролю та аналізу. Жодний господарський факт не

може бути відображений в бухгалтерському обліку без належного його оформлення відповідними документами.

Таблиця 1

Поняття «первинний документ» у нормативно-правових актах

Джерело	Визначення поняття «первинний документ»
1, п.2.1.	Документ, створений у письмовій або електронній формі, який фіксує та підтверджує господарські операції, включаючи розпорядження та дозволи адміністрації (власника) на їх проведення
2, ст. 1	Документ, який містить відомості про господарську операцію та підтверджує її здійснення

Бухгалтерські документи відображують сукупність економічної інформації, а тому мають наскрізний хронологічний характер.

Таким чином, бухгалтерський документ — це доказ про господарський факт (тобто діяльність суб'єкту господарювання), зафіксований на певному технічному носії, а процес документування — сукупність технічних і методичних прийомів для створення документа.

Процес фіксації господарських фактів у документах називається документуванням. Водночас документування господарських фактів на доказах (носіях) інформації є основним змістом первинного обліку.

Процес документування складається з чотирьох елементів: спостереження, інтерпретація господарського факту, вимірювання його натуральних і вартісних параметрів і фіксування на носії цих даних. Під час спостереження з'ясовується сутність, економічна доцільність і закономірність господарського факту — явища або процесу. А це означає, що процес документування - не проста технічна робота, а важливий вид економічної та юридичної діяльності. Документування господарських фактів є передумовою подальшого бухгалтерського обліку і передусім для реєстрації господарських фактів у системі рахунків.

На відміну від раніше діючого податкового законодавства, Податковий кодекс України (ПКУ) приділяє немало уваги первинним документам, що підтверджують дані податкової звітності. Згідно з ПКУ платники податків зобов'язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань, на підставі первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, ведення яких передбачено законодавством [3]. Формування показників податкової звітності виходячи з даних не підтверджених відповідними первинними документами, забороняється.

Первинні документи, як і раніше, оформлюються з урахуванням вимог «Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку» та Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [1].

Платники податків зобов'язані зберігати первинні документи, що підтверджують дані податкової звітності, не менше 1095 днів з дня подання звітності для складання якої вони використовуються, а в разі її неподання – з передбаченого граничного строку подання такої звітності [3].

Зберігання та знищення первинних документів здійснюється відповідно до Наказу Державного комітету архівів України від 16.03.2001 р. № 16 [4].

Правила ПКУ застосовуються в разі втрати первинних документів [3]. Що стосується податкового обліку податку на прибуток діють інші норми ПКУ [3]. При відновленні документів слід також дотримуватися правил, запроваджених Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку [1].

Важливі нововведення ПКУ стосуються порядку подання документів у ході перевірок. Платник податків зобов'язаний надати під час перевірки всі первинні документи, що стосуються предмету перевірки. А документи, які є комерційною таємницею підприємства, мають передаватися перевіряючим окремо і оформлятися актом довільної форми, який мають підписати представники як перевіряючого, так і платника податків [3].

Тому пропонується на підприємстві оформити внутрішні документи, що стосуються комерційної таємниці (наприклад, положення про комерційну таємницю), і зазначити в них документи, що надаватимуться перевіряючим в особливому порядку. Але не всі документи можуть бути комерційною таємницею підприємства. З урахуванням вимог «Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці» не вважаються комерційною таємницею засновницькі документи (ліцензії, дозволи) [5].

Вимагати надання оригіналів первинних документів у підприємства можуть перевіряючі лише при перевірці. А запитувати письмово лише копії первинних документів [3].

Вилучати документи у підприємства можуть лише у випадках, визначених кримінально-процесуальним кодексом України [6].

Виїмка документів здійснюється за мотивованою постановою слідчого. А про її результати складається протокол з описом вилученого. Копії протоколу та опису вручають особі, у якої проводилося вилучення. Виїмка документів, що становлять державну або банківську таємницю, проводиться тільки за вмотивованою постановою судді. При цьому порядок її проведення погоджується з керівником відповідної установи, з тим, щоб були додержані правила, які забезпечують охорону такої таємниці (розкриття інформації, яка містить банківську таємницю, здійснюється а письмового дозволу власника такої інформації або за рішенням суду).

Таким чином, первинний документ – це доказ про господарський факт (тобто об'єкт господарювання), зафіксований на певному технічному носії, а процес документування – сукупність технічних і методичних прийомів для створення документа.

Список літератури:

1. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ МФУ від 24.05.1995 р. № 88 зі змінами. [Електронні текстові дані]. – Комп'ютерний довідник «Ліга бізнесінформ». – Ліга: закон версія 7.7.1.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV зі змінами. [Електронні текстові дані]. – Комп'ютерний довідник «Ліга бізнесінформ». – Ліга: закон версія 7.7.1.
3. Податковий кодекс України № 2755-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>
4. Правила роботи архівних підрозділів органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій: Наказ Державного комітету архівів України від 16.03.2001 р. № 16. [Електронні текстові дані]. – Комп'ютерний довідник «Ліга бізнесінформ». – Ліга: закон версія 7.7.1.
5. Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці: Постанова відомостей КМУ від 09.08.1993 р. № 611. [Електронні текстові дані]. – Комп'ютерний довідник «Ліга бізнесінформ». – Ліга: закон версія 7.7.1.
6. Кримінально-процесуальний кодекс України від 28.12.1960 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1001-05>.

УДОСКОНАЛЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПРИ СПИСАННІ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

*Апухтіна Н.В, магістрант кафедри обліку і аудиту,
Заворотько Г.В., магістрант кафедри обліку і аудиту,
Кожухар М.В. магістрант кафедри обліку і аудиту,
Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»,
м. Дніпропетровськ, Україна*

У процесі виробництва основні засоби втрачають свою споживну вартість і переносять її на створюваний з їх участю продукт. Внаслідок цього основні засоби втрачають виробничі якості і, якщо вони не можуть бути відновлені шляхом ремонту або модернізації чи відновлення стає економічно не вигідним, їх ліквідовують.

Таким чином, у процесі виробництва відбувається кругообіг вартості основних засобів. Так, їх вартість у вигляді амортизаційних відрахувань включається в собівартість виробленої продукції. У процесі її реалізації надходить виручка. Частина цієї виручки є відшкодуванням зношених основних засобів і спрямовується на капітальні вкладення для оновлення основних засобів.

Необхідно розрізняти терміни «знос» і «амортизація» їх використовують для пояснення одного і того ж явища, проте вони відображають різні процеси. Якщо знос означає поступову втрату вартості (тобто втрату фізичних і моральних якостей)